

POUK NA DALJAVO: 8.2. – 12.2.2021

Učitelj: Rok Vengar (rok.vengar@guest.arnes.si)

Predmet: GEOGRAFIJA

Število ur pouka: 1

Razred: 9. A

Splošna navodila:

Spodaj navedeni spletni naslovi naj vam služijo za boljše razumevanje učne snovi, poglobljanje znanja o obravnavani učni snovi ter za preverjanje in utrjevanje znanja. Uporabni spletni naslovi so:

- <https://www.irokus.si/>
- <https://www.ucimte.com/>
- <https://www.ucimse.com/>
- <http://radoved.si/vsebine#geografija>
- <https://eucbeniki.sio.si/geo9/index.html>
- <http://egradiva.gis.si/web/guest/domov>

Poleg zgoraj omenjenih dodatnih možnosti naj učenci pri pouku na daljavo uporabljajo **zvezke** (zapis učne snovi) ter **samostojne delovne zvezke** za geografijo (prebiranje besedila in reševanje nalog o obravnavani tematiki).

Učenci naj natančno preberejo in upoštevajo **navodila za delo** (preberi, napiši/prepiši, označi ...).

NAVODILA ZA DELO

Učna tema: DINARSKOKRAŠKE POKRAJINE

Datum: četrtek, 11.2.2021

Navodila:

1. Učenci pogledajo posnetek: https://www.youtube.com/watch?v=-XcqF4s-b_s.
2. Učenci v zvezek napišejo naslov *Kraško površje ali kras*.
3. Učenci preberejo besedilo v SDZ (str. 128-129, *Kras v Sloveniji*).
4. Učenci z zvezek prepišejo učno snov (glej zapis: *Kraško površje ali kras*).
5. Učenci z zvezek prepišejo učno snov (glej zapis: *Kraški pojavi*).

ZAPIS UČNE SNOVI

KRAŠKO POVRŠJE ALI KRAS

Kraško površje ali **kras** je površje, za katerega so značilne posebne **površinske** in **podzemne reliefne oblike**, ki nastanejo s kemičnim razpadanjem kamnine. Kraško površje nastaja na **apnencu** ali **dolomitu**. To sta kamnini, ki vsebujeta kalcit CaCO_3 ali dolomit $\text{CaMg}(\text{CO}_3)_2$.

Za kras je značilno **podzemeljsko pretakanje vode**.

KEMIČNO PREPEREVANJE KAMNIN

- $\text{VODA} + \text{OGLJIKOV DIOKSID} \rightarrow \text{OGLJIKOVA KISLINA}$ (raztaplja apnenec & dolomit)
- $\text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2 \rightarrow \text{H}_2\text{CO}_3$
- $\text{KALCIJEV DIKARBONAT} \rightarrow \text{OGLJIKOV DIOKSID} + \text{VODA} + \text{KARBONAT}$ (siga, kapniki)
- $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 \rightarrow \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} + \text{CaCO}_3$

KRAŠKI POJAVI

Kraške pojave delimo na **površinske** in **podzemeljske kraške pojave**.

POVRŠINSKI KRAŠKI POJAVI

- vrtača (majhna okroglasta kotanja, več 10 m)
- uvala (večja okroglasta kotanja, več 100 m)
- kraško polje (več kilometrov dolga & široka kotanja) → ponikalnica (obrħ, požiralnik)
- suha dolina (dolina brez tekoče vode)
- slepa dolina (dolina z reko, ki zunaj kraškega površja teče običajno, na apnencu pa ponikne)
- presihajoče jezero (jezero vs. polje = stalne poplave) → Cerčniško jezero
- škraplje & žlebiči

PODZEMELJSKI KRAŠKI POJAVI

- kraško brezno (navpična jama)
- kraška jama (vodoravna podzemna jama/votlina) → vodne & suhe jame
- udorna jama ali koliševka (nad jamo se udre jamski strop)
- kapniki (stalaktiti ↓, stalagmiti ↑, stalagmati ⇕)